

Update IE, IT & Privacy

In deze nieuwsbrief willen wij u op korte en bondige wijze informeren over recente rechtspraak, nieuwe wetgeving en actuele ontwikkelingen op het gebied van het IE-, IT-recht & Privacy.

Inhoudsopgave

1. Wijziging Innovatiebox in 2017
2. Richtlijn bescherming bedrijfsgeheimen
3. Nieuwe Merkenrichtlijn en gewijzigde Merkenverordening
4. Vervanging voor ongeldig verklaarde Safe Harbor: EU-US Privacy Shield
5. Meldplicht datalekken en verruiming boetebevoegdheid AP
6. Europese Algemene verordening Gegevensbescherming

1. Wijziging Innovatiebox in 2017

In oktober 2015 heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een rapport inzake de bestrijding van belastingontwijking door multinationals gepubliceerd. Hieruit is gebleken dat Nederland de innovatiebox te ruim toepast en dat daarom de innovatiebox in de huidige vorm niet zal blijven bestaan. Wat betekent dat voor u?

Onder de huidige wetgeving is de innovatiebox van toepassing op winsten en verliezen uit immateriële activa waarvoor een octrooi, kwekersrecht of een buitenlands octrooi is verkregen of waarvoor in de onderzoeksfase een Speur & Ontwikkelingswerk verklaring (S&O-verklaring) is afgegeven op grond van de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO). De innovatiebox geldt zowel onder het huidige als onder het nieuwe regime niet voor merken en modellen.

Wat verandert er?

Op basis van het OESO-rapport zal de innovatiebox in de toekomst niet meer van toepassing zijn op innovaties die niet worden beschermd door een octrooi. Dit zijn bijvoorbeeld innovaties waarvoor wel een S&O-verklaring wordt verkregen maar waarvoor geen octrooi wordt aangevraagd, zoals bijvoorbeeld verbeteringen in productieprocessen. Vanaf 1 januari 2017 zal het belastingvoordeel dus enkel gelden voor:

- ▶ Octrooien/kwekersrechten
- ▶ Auteursrechtelijk beschermde software
- ▶ Immateriële activa die vernieuwend zijn en ontwikkeld door MKB*

*) Speciaal voor het MKB geldt de uitzondering dat immateriële activa waarvoor een 'certificaat van het innovatieve gehalte' is verkregen, eveneens kunnen kwalificeren voor toepassing van de innovatiebox. Volgens Staatssecretaris Wiebes van Financiën voldoen S&O-verklaringen in dit kader als certificaat van het innovatieve gehalte, maar dat is nog niet vastgesteld.

Wat betekenen de wijzigingen voor u?

Nederland moet de innovatiebox-regeling in overeenstemming brengen met de kaders zoals geschetst in het OESO-rapport. De implementatie van het OESO actieprogramma wordt op Prinsjesdag 2016 aan de Tweede Kamer aangeboden als onderdeel van het Belastingplan 2017. De voorgestelde wijzigingen raken met name multinationals en grote ondernemingen.

Staatssecretaris Wiebes heeft aangegeven dat deze wetswijziging voorlopig geen directe gevolgen zal hebben voor MKB-bedrijven die over een S&O-verklaring beschikken.

Voor de overige bedrijven (grote bedrijven en multinationals) die op dit moment al gebruik maken van de innovatiebox zal vanaf 2017 tot 30 juni 2021 een overgangsregeling gelden. Voor bedrijven die nog geen gebruik hebben gemaakt van de innovatiebox of MKB bedrijven die niet over een S&O-verklaring beschikken, zal de nieuwe regeling wel per 1 januari 2017 van kracht worden.

2. Richtlijn bescherming bedrijfsgeheimen

Op 15 december 2015 is er een voorlopig akkoord bereikt over de tekst van de nieuwe Europese Richtlijn inzake de bescherming van geheime knowhow en bedrijfsinformatie. De regels moeten voorkomen dat dergelijke bedrijfsgeheimen onrechtmatig worden verkregen, gebruikt en/of openbaar gemaakt. Het stelen of misbruiken van vertrouwelijke informatie van bedrijven heeft negatieve gevolgen voor de innovatie van en concurrentie tussen bedrijven. Het is voor u daarom van belang dat u uw bedrijfsgeheimen en knowhow adequaat kan beschermen.

Doel van de Richtlijn Bedrijfsgeheimen

Niet alle bedrijven kunnen een omvangrijke portefeuille van intellectuele eigendomsrechten handhaven. Daarnaast kan veel informatie niet beschermd worden omdat het niet onder het auteursrecht of andere intellectuele eigendomsrechten valt. De nieuwe Richtlijn biedt dus uitkomst. Het doel is om aan bedrijven een passend beschermingsniveau en een doeltreffende verhaalsmogelijkheid te verlenen in geval van diefstal of misbruik van hun bedrijfsgeheimen. Het evenwichtige en geharmoniseerde systeem van bescherming van bedrijfsgeheimen dient een veiligere omgeving te bieden aan ondernemingen en onderzoekers voor het creëren, delen en in licentie geven van waardevolle knowhow en technologie. De bescherming geldt niet alleen voor technologische kennis, maar ook voor bijvoorbeeld commerciële klantgegevens, ondernemingsplannen, marktonderzoek en marktstrategieën.

Wat verandert er?

De Richtlijn Bedrijfsgeheimen voorziet in een duidelijke definitie van bedrijfsgeheimen, alsmede maatregelen tegen het onrechtmatige verkrijgen, gebruik en onthullen van bedrijfsgeheimen. Daarnaast biedt de Richtlijn middelen waarmee slachtoffers van dergelijke onrechtmatige gedragingen verhaal kunnen halen en wordt het voor nationale rechters eenvoudiger om zich over die gedragingen uit te spreken. Ook moet het eenvoudiger worden om inbreuk makende producten uit de markt te halen. Verder kent de Richtlijn speciale bepalingen voor journalistieke bronbescherming, de mobiliteit van werknemers, klokkenluiders en compensatiemogelijkheden voor houders van bedrijfsgeheimen.

Voor Nederlandse bedrijven zullen de veranderingen pas merkbaar zijn wanneer de regels uit de Richtlijn Bedrijfsgeheimen worden omgezet in nationale regelgeving. Ervan uitgaande dat de tekst definitief wordt goedgekeurd, zal de Richtlijn in de loop van 2016 in werking treden. De EU-Lidstaten zullen dan twee jaar de tijd hebben om de richtlijn te implementeren.

3. Nieuwe Merkenrichtlijn en gewijzigde Merkenverordening

Op 13 januari jl. is de nieuwe Merkenrichtlijn in werking getreden. Twee maanden later, op 23 maart, is de gewijzigde Merkenverordening in werking getreden. De zogenoemde 'Trademark Reform Package' heeft als doelstelling om de registratie van merken in Europa goedkoper, sneller, effectiever, en minder complex te maken. De belangrijkste gevolgen van de hervormingen op een rij.

Nieuwe Merkenrichtlijn

De nieuwe Merkenrichtlijn dient binnen drie jaar te worden geïmplementeerd in de nationale merkenwetgeving van de lidstaten. In de Benelux betekent dit dat het Benelux Verdrag voor de Intellectuele Eigendom (BVIE) ten aanzien van het merkenrecht zal worden aangepast.

Mogelijkheid wijziging taksensysteem

Op dit moment wordt voor een Benelux-depot in één tot drie klasse(n) hetzelfde tarief ('takse') gerekend. De nieuwe Merkenrichtlijn geeft de lidstaten nu de mogelijkheid om één takse te rekenen per klasse. Deze regeling moet voorkomen dat het merkenregister vol staat met merken die niet gebruikt worden voor alle klassen waarin het merk is geregistreerd. Dit zal ten

goede komen aan de beschikbaarheid van merken en betrouwbaarheid van het merkenregister. De verwachting is dat verschillende EU lidstaten, waaronder de Benelux, deze mogelijkheid zullen overnemen in de nationale merkenwetgeving.

Administratieve verval- en nietigheidsprocedure

Nationale merkenbureaus worden verplicht om binnen zeven jaar na inwerkingtreding van de nieuwe merkenrichtlijn een administratieve procedure tot vervallen- en nietigverklaring van merkregistraties aan te bieden. Op dit moment zijn merkhouders nog genoodzaakt een juridische procedure voor de rechter te starten om een vervallen- of nietigverklaring van merkregistraties te vorderen. Verwacht wordt dat de administratieve procedure in de Benelux sneller zal zijn ingevoerd dan de maximale termijn van zeven jaar.

Gewijzigde Merkenverordening

De gewijzigde Merkenverordening hoeft niet te worden omgezet in nationale regelgeving en zal vanaf de inwerkingtreding direct van kracht worden in de EU-lidstaten. Houders van Uniemerken (wat eerst 'gemeenschapsmerk' was) zullen derhalve vanaf eind maart te maken (kunnen) hebben met de gewijzigde Verordening. Vanaf die datum zullen merken en modellen kunnen worden gedeponeerd bij het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO), het voormalige Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt (BHIM).

Gewijzigd taksensysteem

Voor Uniemerken dient voortaan één takse per klasse te worden betaald. Voorheen gold voor één inschrijving van een gemeenschapsmerk één takse voor drie klassen. De wijziging zal eveneens komen te gelden voor vernieuwing van bestaande Uniemerkenregistraties.

Geen algemene klasse-omschrijving maar een duidelijke en nauwkeurige omschrijving van waren en diensten

Een Uniemerkenhouder kan bij zijn merkaanvraag niet langer volstaan met een algemene klasse-omschrijving ('class-heading-covers-all'-principe). Bij het deponeren van een Uniemerken dient de merkhouder middels een omschrijving aan te geven voor welke waren en/of diensten hij het merk wenst te gebruiken. Ondanks dat het sinds 2012 al tot de vaste praktijk van het BHIM behoorde, is nu definitief vastgelegd dat het noodzakelijk is om bij de merkaanvraag een duidelijke en nauwkeurige omschrijving van waren en diensten op te geven ('it-means-what-it-says'-principe).

De beschermingsomvang van een gemeenschapsmerk met een te ruime algemene klasse-omschrijving wordt beperkt tot die klassen die wel duidelijk en nauwkeurig zijn omschreven. Om de huidige merkhouders die beschikken over een te algemene klasse-omschrijving tegemoet te komen, mogen zij binnen een periode van zes maanden na inwerkingintreding van de merkenverordening, een verklaring indienen om de klasse-omschrijving duidelijk en nauwkeurig te omschrijven. Indien de merkhouder hier geen gebruik van maakt, is het gevolg dat de beschermingsomvang van het Uniemerk beperkt is tot alleen die klassen die duidelijk en nauwkeurig zijn omschreven.

Vereiste 'voor grafische voorstelling vatbaar' komt te vervallen

Zowel in de nieuwe merkenrichtlijn als in de gewijzigde merkenverordening komt het vereiste 'voor grafische voorstelling vatbaar' te vervallen. Dit maakt het mogelijk om een niet-zichtbaar teken zoals een geur of klank te registreren, mits het teken omschreven kan worden op precieze en duidelijke wijze en het teken onderscheidend vermogen bezit voor de waren en/of diensten waarvoor het teken wordt geregistreerd.

4. Vervanging voor ongeldig verklaarde Safe Harbor: EU-US Privacy Shield

Op 29 februari jl. heeft de Europese commissie de ontwerpakte gepubliceerd van het EU-US Privacy Shield, de vervanging voor de door het Europese Hof van Justitie ongeldig verklaarde 'Safe Harbor-beschikking'. De nieuwe afspraken tussen de VS en de EU moeten ervoor zorgen dat de gegevens van Europeanen meer bescherming genieten in de VS. Amerikaanse ondernemingen dienen vanaf de inwerkingtreding van het Privacy Shield aan zwaardere verplichtingen te voldoen wanneer zij persoonsgegevens van Europese burgers verwerken. Wat zijn de belangrijkste wijzigingen?

Registratie deelname Privacy Shield

Bedrijven moeten jaarlijks schriftelijk aantonen dat zij de privacy van Europese burgers waarborgen. Het Amerikaanse ministerie van Economische Zaken houdt er toezicht op dat bedrijven zich houden aan het Privacy Shield. Indien een bedrijf zich niet aan de regels houdt, volgen er sancties.

In het Privacy Shield staat onder andere dat gegevens van Europese burgers alleen mogen worden verwerkt voor 'gelimiteerde en gespecificeerde doeleinden' en dat individuen daarmee expliciet in moeten stemmen. Bedrijven dienen bovendien de gegevens veilig op te slaan, zodat ongeautoriseerde toegang wordt voorkomen.

Spionage Europese burgers alleen onder bijzondere omstandigheden

De Amerikaanse geheime dienst mag de gegevens van Europese burgers alleen aftappen als daar noodzaak voor is. Volgens de Europese Commissie zijn er 'duidelijke beperkingen, waarborgen en toezicht-mechanismen' ingesteld voor spionage door de NSA. Ook wordt er een onafhankelijke ombudsman in de VS aangesteld, waar Europese burgers met hun klachten over de spionagepraktijken van de NSA terecht kunnen. De praktijken van de geheime dienst worden jaarlijks door de Europese Commissie opnieuw geëvalueerd.

Klachtmogelijkheden

Met het Privacy Shield krijgen burgers nu de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Amerikaanse bedrijven die hun persoonsgegevens verwerken. Deze bedrijven hebben dan 45 dagen de tijd om een dergelijke klacht in behandeling te nemen. Daarnaast is er de mogelijkheid om gratis gebruik te maken van alternatieve manieren van geschilbeslechting. Europese burgers kunnen eventueel ook een klacht indienen bij de nationale privacy-toezichthouders, in Nederland de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook wordt er een speciaal Europees panel opgericht dat dergelijke klachten in behandeling kan nemen, dat vervolgens met een bindende uitspraak komt van een of drie onafhankelijke arbiters.

Jaarlijkse herbeoordeling van het Privacy Shield

Ook het Privacy Shield zelf wordt elk jaar door de Europese Commissie en het Amerikaanse ministerie van Economische Zaken opnieuw beoordeeld.

Momenteel is het afwachten op de adviezen van nationale toezichthouders, waaronder de Autoriteit Persoonsgegevens, over de geldigheid van het EU-US Privacy Shield. Wordt vervolgd...

5. Meldplicht datalekken en verruiming boetebevoegdheid AP

Op 1 januari jl. is met de inwerkingtreding van de Wet meldplicht datalekken (Wmdl) een algemene meldplicht voor datalekken opgenomen in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Deze meldplicht houdt in dat de verantwoordelijke (degene die doel en middelen van de verwerking van persoonsgegevens bepaalt) datalekken moet melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en in bepaalde gevallen ook aan de betrokkene. De betrokkene is degene van wie persoonsgegevens zijn gelekt. Naast de introductie van de meldplicht datalekken, is met de Wmdl ook de handhavingsbevoegdheid van de AP verruimt. Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten van deze wet?

Wat is een datalek?

In de Wbp is de verplichting opgenomen om passende beveiligingsmaatregelen te treffen ter bescherming van persoonsgegevens. Een datalek is een incident dat betrekking heeft op dergelijke beveiligingsmaatregelen, waarbij persoonsgegevens verloren zijn gegaan, of als onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens niet redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Voorbeelden van een datalek zijn een kwijtgeraakte USB-stick of een gestolen laptop.

Wanneer en aan wie melden?

In het geval van een datalek dat leidt tot de aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkene: binnen 72 uur melden aan de AP. Een datalek kan ernstige nadelige gevolgen hebben wanneer het een grote hoeveelheid persoonsgegevens betreft (kwantitatief ernstig) en/of als het gaat om gevoelige persoonsgegevens (kwalitatief ernstig). In het geval van een datalek dat waarschijnlijk ongunstige gevolgen heeft voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene: naast melden aan de AP, ook melden aan de betrokkene.

Wat moet er gemeld worden?

Een melding van een datalek dient in ieder geval informatie te bevatten omtrent:

- ▶ de aard van de inbreuk;
- ▶ welke personen/afdelingen geraadpleegd kunnen worden voor meer informatie over de inbreuk;
- ▶ welke maatregelen er getroffen zijn om de negatieve gevolgen van de inbreuk te beperken;
- ▶ een beschrijving van de geconstateerde en vermoedelijke gevolgen; en

- ▶ de daadwerkelijke getroffen of voorgestelde maatregelen.

Overzicht bijhouden

De verantwoordelijke dient een overzicht bij te houden van ieder datalek dat leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen dan wel ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het overzicht dient in ieder geval de feiten en gegevens omtrent de aard van de inbreuk, alsmede de tekst van de kennisgeving aan de betrokkene te bevatten.

Verruiming boetebevoegdheid AP

Sinds 1 januari jl. kan de AP boetes opleggen als een verantwoordelijke een datalek niet meldt aan de AP. De maximale boete is EUR 810.000,- of 10% van de jaaromzet van de onderneming. Deze boetebevoegdheid ziet niet alleen op datalekken, maar op bijna alle verplichtingen voor de verantwoordelijke uit de Wbp zoals de doelbinding, de rechtmatige grondslag voor verwerking, de kwaliteit van de persoonsgegevens, de informatieplichten aan de betrokkenen en de beveiliging van de persoonsgegevens.

6. Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming in 2018 van kracht

Op 6 april jl. is de definitieve versie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) gepubliceerd en op 14 april 2016 heeft het Europees Parlement de tekst goedgekeurd.

Met de inwerkingtreding van de AVG wordt de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) vanaf 2018 volledig vervangen. Ondernemingen die persoonsgegevens verwerken moeten vanaf dan voldoen aan de AVG. De belangrijkste aandachtspunten op een rij:

Versterking van de rechten van betrokkenen

Betrokkenen (de personen op wie persoonsgegevens betrekking hebben) krijgen meer controle over hun persoonsgegevens. Zij krijgen onder andere het recht op dataportabiliteit (b.v. persoonsgegevens overzetten naar een andere provider) en om persoonsgegevens te laten verwijderen of aan te passen (*'right to erasure'*).

Functionaris voor de gegevensbescherming

Organisaties moeten met de invoering van de AVG in sommige gevallen een functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aanstellen. Indien het verwerken van persoonsgegevens wordt uitgevoerd door een publiek lichaam, het verwerken van persoonsgegevens de corebusiness van de onderneming is, of indien er grote hoeveelheden bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt, dienen (grote) ondernemingen op grond van de AVG een dergelijke FG aan te stellen. Op grond van de Wbp is het aanstellen van een FG nu nog niet verplicht.

Transparantie en accountability

Op basis van de AVG zullen ondernemingen verplicht worden om actief beleid te voeren en maatregelen te implementeren waaruit blijkt dat de AVG wordt nageleefd. Ook worden de organisaties verplicht tot transparantie. Zij moeten onder andere documentatie beschikbaar hebben, waarin gedetailleerd en uitgebreid de verwerkingen van persoonsgegevens worden beschreven.

Verruiming handhavingsbevoegdheid

Sinds 1 januari jl. kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) boetes opleggen tot maximaal EUR 810.000,- of 10% van de jaaromzet van de onderneming, wanneer de Wbp niet wordt nageleefd. Met de inwerkingtreding van de AVG zal de handhavingsbevoegdheid van de toezichthouders worden verruimd. De AP zal dus straks een boete kunnen opleggen van maximaal EUR 20.000.000,- of 4% van de wereldwijde jaaromzet van de onderneming.

Verantwoordelijkheid bewerker

Onder de Wbp is de verantwoordelijke (degene die doel en middelen van de verwerking van persoonsgegevens bepaalt) slechts verplicht om de Wbp na te leven. Met de invoering van de Verordening krijgt ook de bewerker (degene die in opdracht en onder instructie van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt) verantwoordelijkheden. De bewerker kan dus ook aansprakelijk worden gehouden indien hij in strijd handelt met de Verordening of de instructies van de verantwoordelijke niet juist naleeft.

Contactpersonen:

Saskia Vermeer-de Jongh
IE/IT & Privacy
T: 088-407 01 03
E: saskia.de.jongh@hvglaw.nl

Ichu Chao
IE/IT & Privacy
T: 088-407 17 64
E: ichu.chao@hvglaw.nl

Wout Olieslagers
IE/IT & Privacy
T: 088-407 29 84
E: wout.olieslagers@hvglaw.nl

Eline Heijboer
Merkenrecht
T: 088-407 32 04
E: eline.heijboer@hvglaw.nl

HVG

Advocaten | Notarissen

Over HVG

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP (HVG) is een toonaangevend advocaten- en notarissenkantoor met hoogwaardige juridische dienstverlening. Onze advocaten en (kandidaat-) notarissen zijn actief op alle rechtsgebieden die voor ondernemingen relevant zijn. Met vestigingen in Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Brussel en New York zijn wij in staat u passende oplossingen te bieden voor al uw juridische vraagstukken. In Nederland heeft HVG een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP.

www.hvglaw.nl

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales met registratienummer OC335658 en is geregistreerd in het Nederlandse handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24433164.

© 2016 Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP

Disclaimer

Deze publicatie is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Voor mogelijke onjuistheid en/of onvolledigheid van de hierin verstrekte informatie aanvaardt HVG geen aansprakelijkheid, evenmin kunnen aan de inhoud van deze publicatierechten worden ontleend.